

Borne Blad

WALDOR

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 33.

18de august 1895.

21de aarg.

I sterfgruben.

Børneblad.

udkommer hver søndag og kostet 50 cents for aaret, betalt i **forskud**. I pakker til en adresse paa over 5 etspkr. leveres det for 40 cents, og over 25 etspkr. for 35 cents. Til Norge kostet det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaaer expeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. E. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Undervisningssplan for søndagsstolen.

Anden aargang.

Toogtrædte lære.

Den første artikel.

II. Om de gode og onde engle.

ABC-klassen: Salme 34, 7: „Herrens engel leirer sig trindt omkring dem, som ham frygter, og frier dem.“

Katekismus-klassen: Samme som ovenfor og Luthers forklaring fra de ord: „Og dette gjør han altsammen —.“

Forklærings-klassen: Salme 34, 7; Hebr. 1, 14 (Sp. 251), og 2 Pet. 2, 4 (Sp. 253).

Vink.

Med de ord „himmelens og jordens“ i den første artikel menes alle skabninger, baade de usynlige og de synlige. De fornemste usynlige skabninger er englene.

De gode engle.

(Daniel, Bbh. 45; Kristi fødsel, Bbh. 53; Lazarus, Bbh. 70 o. s. v.)

Presten Flattich havde stadtig en flok gutter i huset til opdragelse og undervisning. En af disse havde en dag ubemerket gaaet ud gennem et loftvindu og sat sig paa en fremstaaende bjelke. Derfra faldt han ned paa den stenlagte gade. Rølig sagde Flattich til sin datter, at hun skulle gaa ned og tage barnet op. Hun gjorde saa, og det viste sig, at barnet ikke alene levede, men at det endog var aldeles uskad. Da fortællingen herom udbredtes, vakte den dog uro og forargelse; mange syntes, denne tildragelse visste, at børnene ikke blev passede, som de skulle, i Flattichs hus, og flere bebreidede presten for mangel paa omhu for de ham betroede børn; en af nabokonerne, som var vel kendt i prestegaarden, sagde Flattich lige ud, at hun syntes, det var stor uforsigthed, ja letfindighed af ham, at han ikke sørgete for, at børnene blev bedre passede. Æbdmig og sagtmodig hørte han paa hende. Nogle dage efter hænpte det denne kone, at hendes yngste barn faldt ned fra en stol og brak en arm. Flattich

bøgte hende og bevidnede hende sin deltagelse, men sagde tillige: „Æføre kone, jeg anbefaler hør morgen mine børn og lærlinge til den himmelske fader, og falder de, saa falder de i en engels arme. Har De ogsaa gjort dette idag med Deres barn? Se, dersom De tror, at De bør være alene om at passe Deres barn, saa faar De aldrig slippe det ud af Deres arme.“

— Thomas Platter, en berømt og lærd mand, var som barn en fattig gjætergut. Engang havde han mistet en gied, og mens han ledte efter denne i den vilde og øde skov, brød natten ind. I mørket blev han hængende fast i et tornekrat, og hvormeget han end arbeidede for at komme løs, lykkes det ikke. Træt af angst og anstrengelse sovnede han. Da han om morgenen vægnede og gned sine øine, saa han, at han hang lige ved den hederste faint af en brat klippe med en mørk afgrund under sig. Et eneste skridt videre og han vilde være knust. Men Herrens engel havde bevaret ham fra den grusomme død.

De onde engle.
(Syndefaldet, Bbh. 3; Job, 2det kapitel; Jesu fristelse, Bbh. 58; Sødemanden, Bbh. 63; Klinten, Bbh. 64.)

Djævelen raader os til at gjøre det onde, og naar vi gjør det, anklager han os.

— Satan er en listig Joab; under vaafskud af at ville have en venstabelig samtale med os, dræber han os med sverd. (2 Sam. 3)

— Løgn har altid været og er endnu idag djævelens haandtering. Han forsøger at bringe os i tvil om Guds ords sandhed („Ja, skalde Gud have sagt?“), eller han figer om synden, det kan ikke skade at gjøre den („J skal viselig ikke dø!“), den maa hellere gavne os („Men Gud ved, at paa den dag“ o. s. v.); eller han forbreier skriften („Er du Guds søn, saa kast dig selv hernald! Thi der staar ikke ret“ o. s. v.), og dermed har han altid forsørt de fleste folk.

— Alt, hvad djævelen vil med sine fristelser, er at føre os bort fra Guds ord, og alt, hvad der skal overvinde ham, er at holde sig fast ved Guds ord.

— Djævelen ligner en røver, som, naar han vil plyndre et hus, men finder eieren vægen og bewæbnet, giver gode ord; men finder han ham sovende, knækker han halsen paa ham og røver alt det, som findes i huset.

— Krysoftomus figer: „Djævelen er lig en hungrig hund, som kommer kræbende bort til et fællesbord, der sidder tilbords. Giver du ham en gang et stykke brød eller et ben, saa kommer han altid igjen og lader sig ikke jage bort. Men giver du ham intet, saa bliver han snart tjed af at trægle, forlader dig og forsøger sin lykke hos andre.“

Lessons for the Sunday School.

SECOND YEAR.

Thirty-second Lesson.

THE FIRST ARTICLE.

II. Of the good and the bad angels.

ABC Class: Ps. 34. 7: "The angel of angel of the Lord encampeth round about them that fear him, and delivereth them."

Catechism Class: Same as above and Luther's Explanation from the words, "all which he does out of—."

Explanation Class: Ps. 34. 7; Hebr. 1. 14.—Qu. 251; and 2 Pet. 2. 4.—Qu. 253.

SUGGESTIONS.

The good angels.

(Daniel, B. H. 45; Birth of Christ, B. H. 53; Lazarus, B. H. 70, etc.)

There is a very beautiful picture called "The Guardian Angel," photographs of which are often seen. It represents two little children, a brother and a sister, who strayed from home and wandered far into a forest. Bright and happy and innocent as a summer day, they run about hand in hand, looking at all the pretty things in the wood. The little girl, with her left hand, is at the moment, pulling a flower growing at her feet, and she does not see that it grows just upon the edge of a deep precipice. Her right hand holds her brother's, and he with his disengaged hand is reaching out after a butterfly, which is hovering in the air, about a foot beyond the brink of the precipice. Next moment, one thinks, they will fall and be dashed to pieces. But in the air above them are seen the outstretched arms and wings of an angel, who looks down upon them with an expression of unutterable love. And one feels that all is well.—We, too, have wandered into the far country. Is the angel a mere fancy to us? We, too, have felt the touch of those invisible arms and the overshadowing of angel-wings; and our only safety lies in placing our hand in that which God causes to be stretched down to us through the darkness—the hand of the Guardian Angel.

In the ecclesiastical history of Socrates, there is mention made of a certain Theodorus, a martyr put to extreme torments by Julian the Apostate, and dismissed again by him when he found his Christian faith unconquerable. Rufinus in his history says, that he met with this martyr a long trial, and asked him whether the pain he felt had not been insufferable. He answered, that at first it was somewhat grievous, but after a while there seemed to stand by him

a young angel in white, who, with a soft and comfortable handkerchief, wiped off the sweat from his body (which, through extreme anguish, was little less than blood), and bade him be of good cheer, insomuch as then it was rather a punishment than a pleasure to him to be taken off the rack, since, when the tormentors had done, the angel was gone.

—St. Gregory was born about the year 328; and his pious mother, who fondly believed that he had been granted to her prayers, watched over his education, and guided his first steps in piety and literature. When a little boy he had a singular dream which he has related himself. He beheld in his sleep two virgins of heavenly beauty; they were clothed in white garments, and their faces shone upon him like two stars out of heaven; they took him in their arms and kissed him as if he had been their child. He, charmed by their caresses, asked who they were, and whence they came. One of them replied, "I am called Chastity, and my sister here is Temperance; we come to thee from Paradise, where we stand continually before the throne of Christ, and taste ineffable delights. Come to us, my son, and dwell with us forever!" And having spoken thus, they left him and flew upwards to heaven. He followed them with longing eyes till they disappeared, and as he stretched his arms towards them he awoke. This dream he regarded as direct revelation from heaven. It decided his future life, and he made a vow of perpetual chastity and temperance.

—When once an epidemic of disease was ravaging the city of Magdeburg, a boy of nine years told his parents, that he (probably in a dream) had seen a little boy in white robes who had shown him some beautiful flowers which he held in his hand. And when he had asked the strange boy for some of the flowers, he had told him to keep in readiness; after fourteen days he would return and take him along to the garden where those beautiful flowers grew. Fourteen days after the little boy had told of this dream, he caught the dread disease. Everything was done to save his life, but in vain; and when it was evident that death was fast approaching, he opened his eyes with a pleased smile, and said, "Now the beautiful strange boy is here again, and tells me to go with him to the grand garden," and thereupon he passed away.

The wicked angels.

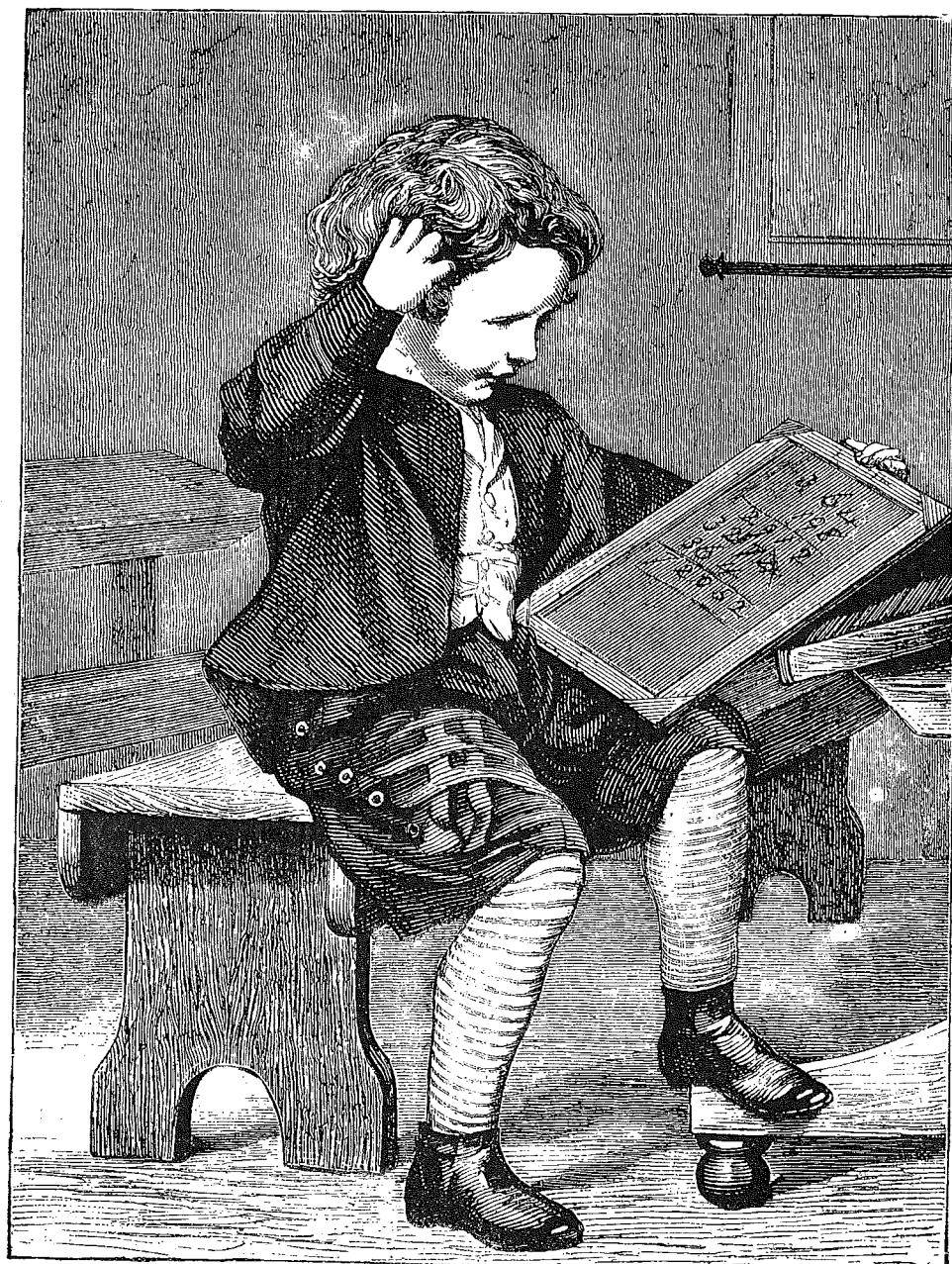
(The Fall, B.H. 3; John ch. 2: Temptation of Jesus, B.H. 58; The sower, B.H. 63; The tares, B.H. 64.)

The denial of his personality is but one of the wiles of the devil; a covert wherein the hunter of hell conceals himself, till his prey comes within his power.

—Satan is wicked, extremely wicked, always wicked, totally wicked, incurably wicked. There is not a single bright spot in all his dark character.

„Dragesnoren gift istykker.“

„Gutten, som ikke kunde lære at regne.“

Taterbarnet.

(Fortsættelse.)

En stund gik det godt paa denne maade, men tilslut begyndte Mirjam at blive træt; thi man misbrugte hendes gode vilje, forlangte alt muligt af hende og glemtte, hvor ung hun endnu var. Hele dagen blev der raabt efter hende: "Mirjam, du maa koste bedre i stuen — lassetjedelen er endnu ikke blankpudset — Mirjam, nu maa du frælle poteterne — du har jo endnu ikke gjort duehuset rent — nu maa du flynde dig og lappe tøjet — rap dig nu, du mener vel ikke, at vi kan holde to dobendyr paa gaarden!"

Når saa den stakkars pige tog fat paa det anvisste arbeide, kom lille Grete løbende og bad: "Mirjam, leg med mig! Dukken min maa have en ny hjole!" Og hvis saa Mirjam fortog godt svarte nei, hun havde ikke tid, sprang barnet straks til sin mor og klagede over, at Mirjam ikke var snild mod hende.

Paa denne maade kom den nye tjenepestige efterhaanden paa kant baade med den ene og den anden i huset. Især var dette tilfældet med Kaspar, som hun ofte havde gjort nar af, fordi han var saa ræd og havde saadant et fuldmaaneansigt. Han søgte at henvne sig ved at faa den tykke Kathrine til at lægge alt det arbeide, hun ikke selv likte, paa Mirjam, og denne maatte derfor affsted enten det gjaldt at hente vand fra brønden eller bære store baljer med vasketøj eller skure de store kjedler. Samtidig vilde forpatterens kone, at Mirjam skulde udføre alt, som krævede nogen omtanke og nethændthed, og den stakkars unge pige blev paa denne maade aldeles overlæsset arbeide.

Saaledes var forholdene i Fugleslog, da julefesten nærmede sig.

17de kapitel.

Juletræprytning. — Den gamle Slosser. — En sjæbnesvanger sang. — Overtro. — Et brev.

Det var en lykkelig dag for Mirjam, da forpatterkonen for første gang udbetalte hende nogle kroner af hendes løn. Hvilk'en rigdom hun syntes det var! Samme aften haabede hun ogsaa at skulle faa det rigtig morsomt,

da ungdommen fra nabogaardene var budne til Fugleslog for at være med og pynte juletræet. Ogsaa Mirjam skulde hjelpe til, og hun haabede at vindé bisald ved flere smaaating, som fra Helman havde lært hende. Hun ventede derfor med utsalmodighed paa aftenens komme.

Men tiden gaar i samme taft, enten man ønsser, at den skal have vinger at flyve med, eller man helst vil, den ikke skal røre sig af flekken. Ogsaa denne dag bragte den unge pige en masse arbeide og pligter, og aftenen kom ikke dengang tidligere end sedvanlig. Dog flyndte alle sig idag, alt hjøllenstillet blev hurtig vasket og ryddet tilside. Annette hjalp forresten heller ikke nu stort med, men gik op paa sit værelse for at pynte sig i anledning af de ventede gjester. Man blev dog førdig i rette tid uden hendes hjælp, og da nabofolkene kom, stod allerede det lange bord færdig med øbler og nødder, som skulle forgyldes, med broget papir, baand, julelys, glasperler og kunstige blomster m. m. Snart forlyndte hundegjøring, at gjesterne kom, og ikke længe efter var baade gutter og piger inde i den varme sal og ivrig optagne med sit arbeide. Man ventede ikke flere gjester, og man blev derfor overrasket ved en stund senere at høre hundene gjø og straks efter nogen banke paa døren.

Den indtrædende var en gammel mand i en lang, vid kappe af den flags, som faarehrylder i hine egne benytter, og paa hovedet havde han en stindhue. Hans ansigt var dækket af et langt, hvidt skjeg, hans pande og kinder var furet af en utallig mengde rynker, og et par blaa, livlige øyne lyste en imøde.

"Gamle Slosser! Nei er det virkelig dig?" udbrød forpatterkonen i en hjertelig tone, "men hvorledes kan du finde paa at tage ud saa sent! Skynd dig, Kaspar! tag kappen af ham og hæng den op, saa den kan tørres. Kom nu hen og varm dig, gamle Slosser, og leg fra dig citaren. Du maa først faa dig noget at spise og driske, saa kan vi siden høre, om du har noget at fortælle os."

"Tak for eders venlighed", svarte den gamle. "Jeg havde egentlig tænkt mig helt til landsbyen idag, men er bleven forsinket paa vejen. Mine ben er desværre ligesaa gamle som jeg selv; jeg merker, at det forlængst er forbi med ungdommen. Ja havde

der endda ikke været saa megen sne; men jeg orker ikke at gåa længere idag."

"Det gør ikke noget. Du er hjertelig velkommen til at være her. Du ser, at det ikke er stille her idag; vi holder netop paa at pynte juletræet. Men Kathrine da! Har du endnu ikke fyldt dig at faa frem noget mad til den gamle?"

Kathrine reiste sig langsomt fra sin plads, men før hun var kommen afsted, var allerede Mirjam ude i højenet, hvor man hørte hende klirre med tallerkener og kopper.

"Skammer du dig ikke!" udbrød madam Fischer ørgerlig til Kathrine. "Hun er langt flinkere en du."

Kathrina brummede nogle ord til spør, mens hun ørgerlig dækkede bordet, og førend hun endnu var kommen saa langt, at hun havde faaet fyldt ølkruset, kom allerede Mirjam ind med et dampende fad.

"Tak skal du have, mit barn", sagde den gamle venlig, "du er jo letvint som et lidet etorn. Du har vist endnu aldrig lært, hvad træthed er for noget."

Mirjam blev rød i kinderne af glede og opvartede gamle Slosser med dobbelt iver. Hun havde allerede flere gange hørt tale om ham, og sjælt han var født der i landet, betragtede hun ham næsten halvt som en tater; thi han var bestandig paa vandring. Da han havde endt sit maaltid, bad forpakteren ham at sætte sig ved ovnen og tænde sin pibe; men kunde jo umulig forslange, at han skulle synge eller fortælle, saaledes som han pleiede, før han først havde faaet sig en god pibe. Det varede dog ikke længe, før han saaes at banke asken af piben og stille denne i lommen.

Paa de omstaaendes opfordring begyndte han derpaa at sygne og spille. Lydløse lyttede alle til hans sang. Den gammels stemme lød som en brussten flokke, men man kunde forstaa hvert ord, og han vidste at legge et saadant udtryk deri, at alle blev grebne. Især gjorde sangen indtryk paa Mirjam. Den kaldte gamle minder frem i hendes sjæl, baade gamle sange, hun havde lært under sit omstreiferliv, og musik, hun havde hørt hos fru Helman. Med en faks i den ene haand og et stykke guldpapir i den anden sad hun der aldeles hensunken i andægtig lytten, mens hendes sine lyste af glæde.

Den næste sang, som den gamle istemte, havde et omkvæd, som alle de tilstedevarende

ved slutningen af hvert vers sang med; ingen gjentog dette omkvæd med saadan kraft og iver som Mirjam. Gamle Slosser lagde merke dertil og sagde: "Perken ude paa marken synger ikke klarere end du. Du kan vist ogsaa selv nogle sange. Tag citaren og løs mig af; thi jeg er gammel og træt."

Mirjam reiste sig fra sin plads og stillede sig foran bordet. De blaa røgskær fra mandfolkenes piber omgav hende som et taa-gefjær, hendes mørke sine funklede, og de hvide tænder lyste mellem de røde læber. Hun istemte en af sine tatersange, hvis underlige melodi klang saa fremmed og eindommelig; snart var det venvidige klager, som syntes at finde udtryk, og snart den vildste lyftighed. Og jo længere hun sang, desto mere blev hun selv greben deraf. Kafpar hørte paa hende med stille forståelse. Nei hun kunde umulig være som et andet kristent barn. Undertiden løb der en kold gysen nedigjennem ryggen paa ham, og han vovede i sin angst knapt at se sig om af frygt for i en mørk krog af værelset at opdage et eller andet overnaturligt væsen, som den uhyggeslige sang havde fremlokket.

"Ikke mere, ikke mere!" sagde forpakteren, da Mirjam havde sunget den første sang tilende. "Det er ikke verdt, at du begynder paa nogen ny sang; klokken er allerede mange. Jeg liker heller ikke din sang. Hvad gamle Slosser synger kan man forstå, men din sang er noget forunderligt稻, som ingen kan begrive. Hvor har du lært det, du sang?"

"Det er en tatersang", svarte Mirjam stolt. "Jeg læerte den, dengang jeg vandrede om i den vide verden med min flamme."

Denne oplysning havde en forunderlig virkning paa de tilstedevarende. Alle trak sig tilbage fra Mirjam og betragtede hende med skræl og mishag. Kafpar satte op en triumferende mine. Var det ikke det, han altid havde sagt? Det var ikke rigtig fat med denne pige! Nu viste det sig altsaa, at hun hørte til disse vilde mennesker, som ikke havde noget fædreland eller nogen fast bopæl, som mest levede af at sjæle og drev alle slags hemmelige kunster. Naar noget af kæget blev hugt eller nogen anden ulykke skede, var det ikke vanskeligt at vide, hvem som var skyld deri.

(Fortsættes.)

En bagvendt dag.

Mor, jeg kjenner ikke, hvad der er i viden idag. Det har været den længste dag i mit liv! Og saa bagvendt, som alt er gaaet for mig!"

"Dug forstaar godt, hvori feilen stikker. Kan ikke ogsaa du det?"

"Jo, snille mor, det var stygt af mig at løse i den bog, som du havde forbudt mig," svarede barnet sagn.

"Men det er noget, du har glemt idag!"

Grethe svarede: "Hvad mener du, mor? Jeg ved blot, at alting har gaaet saa bagvendt."

"Min kære pige, har du bedet den himmeliske fader om at tilgive dig din ulydighed? Har du bedet ham om at vaage over dig? Har du bedet ham om at velsigne dagen for dig?"

Grethe hang med hovedet og tilsidst, at hun havde maattet skynde sig saa med at spise frokost, at hun havde glemt sin børn om morgenens.

"Ja, da er det ikke vanskeligt at forstaa, hvad grunden er til, at alt gaaer saa bagvendt for dig. Havde du bedet ham at hjælpe dig, skulle du seet alt havde været anderledes. Du ved nok, hvor gjerne han lytter til alle smaaaborn, som raaber til ham."

Siden den dag har Grethe levet mange aar; men heldigvis har hun ikke haft mange bagvendte dage, og dersor talter hun den Herre Jesus, hos hvem hun stedse har søgt hjælp og trost i bonnen.

Dragesnoren gik istykker.

(Med billede.)

Het hjælper lidet at have en drage, hvis man ikke ogsaa har en snor, som man kan holde den i. Selv om den er godt gjort i hver henseende, selv om den ikke er det mindste stjær, om stoltene er samtidig baade smukke og sterke og papret tykt, og halen har passende vekt og længde, saa nytter det dog lidet, hvis du ikke har en snor til at holde den i! Du vil forsgøres forsøge paa at lække den op i veiret. Ja om du gaar op paa taget af huset og lækier

den ud, vil den ikke stige op, men hurtig falde ned til marken.

Men saa faar du en bundt med god hyssing, og da bliver det anderledes. Din fader faa, at du havde brug derfor og kørte det, da han gik hjem fra sit arbejde. Du fører den straks til din drage; ude blæser der en frisk vind, og snart har du sat din drage op. Hvor smukt faaier den nu ikke deroppe i luften! Den stiger højere og højere, og du flyr der dig over, hvor morsomt det er.

Heldigvis var der en feil i hyssingen, eller kanske en usikkerlig gut springer hen og slører snoren over. Hvorledes gaar det da med dragen? Snart føler den, at snoren er over, og begynder at kaste og dreje paa sig deroppe i luften; det ser ud til, at den rigtig vil benytte sin frihed. Men ak, det varer ikke længe, thi længere og længere nedover gaar det med den, og snart hænger den fast i en trætop eller falder ned i en følepynt og tilsmudsnes.

Saaledes gaar det ogsaa med den gut eller pige, som vil rive sig los fra de baand, som synes at hindre deres frihed. Børn synes ofte, at det skulde være prægtig at blive kvit de baand, som forældres eller læreres tilsyn lægger paa dem; men netop ved disse baand er det, at de bliver nyttige i verden. Slør dette baand af, og det bliver som dragen, som boltrer sig en stund, men saa falder til jorden og ødelægges.

"Hør, min son, din faders undervisning og forlad ikke din moders lov. Bind dem paa dit hjerte bestandig, knyt dem fast om din hals. Når du vandrer, skal den lede dig, naar du ligger skal den bevare dig, og naar du vaagner skal den tale med dig; thi budet er en lygte og loven et lys."

Gaade.

Teg er uundværlig for menneskene og hversel med mit scepter over saavel konge som tigger. Mit herredomme er saa velgjørende, at ingen vil undvære det. Og dog har ingen hverken seet eller hørt mig, medens han var under min kommando.